

ГАРМОНІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО КОНКУРЕНТНОГО ЗАКОНОДАВСТВА ІЗ ДИРЕКТИВОЮ 2019/1: КЛЮЧОВІ ЗМІНИ ДРУГОГО ЕТАПУ РЕФОРМИ

Дудик Інна Миколаївна

кандидат юридичних наук,

доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін

Приватного вищого навчального закладу

«Київський медичний університет»

м. Київ, Україна

У сучасному економічному просторі розвиток конкурентного права стає визначальним фактором інтеграції України до європейського співтовариства. В липні 2024 року Антимонопольний комітет України (АМКУ) презентував другий етап реформування конкурентного законодавства, спрямований на адаптацію до норм Директиви 2019/1 Європейського Союзу. Ця реформа покликана зміцнити інституційну спроможність АМКУ, забезпечити рівні умови для всіх учасників ринку та підвищити прозорість процедур.

Зміни, які впроваджуються, охоплюють нововведення у сфері матеріального і процесуального права, запровадження нових інструментів регулювання, а також гарантії дотримання прав усіх сторін у справах, пов'язаних із порушенням економічної конкуренції.

Основні новації другого етапу реформи

Матеріальне право

1. Антиконтентні узгоджені дії. Одним із важливих кроків є скасування попереднього дозволу для узгоджених дій. Це дозволить суб'єктам господарювання оперативніше реагувати на ринкові умови, а АМКУ – зосередитися на перевірці лише тих дій, які мають суттєвий вплив на конкуренцію.

2. Зловживання монопольним становищем. Розширено перелік дій, що визнаються зловживанням. До них тепер належать не лише бар'єри для доступу до ринку, а й економічна експлуатація контрагентів. Це відповідає статті 102 ДФЄС, що регламентує використання домінуючого положення на шкоду конкуренції.

3. Зловживання більш вигідною переговорною позицією. Впровадження цього поняття спрямоване на захист слабших учасників ринку, таких як малі підприємства, які часто стикаються з дискримінаційними умовами у відносинах із великими корпораціями.

Процесуальне право

1. **Усні пояснення.** АМКУ отримав право вимагати усні пояснення від працівників суб'єктів господарювання. Це допоможе швидко отримувати інформацію, яка не задокументована, що значно скоротить час розслідувань.

2. **Процесуальні гарантії для сторін справи.** Сторонам гарантується ознайомлення з усіма фактичними обставинами та надання часу для підготовки своїх заперечень і доводів. Це забезпечує прозорість і рівність у захисті прав суб'єктів господарювання.

3. **Обмеження строків прийняття рішень.** Реформа встановлює чіткі часові рамки для ухвалення рішень АМКУ, що запобігатиме затягуванню процесів.

Нові інструменти регулювання

1. **Поведінкові та структурні зобов'язання.** Нововведення передбачає використання зобов'язань для зміни поведінки або структури компанії задля усунення порушень. Наприклад, компанії можуть бути зобов'язані змінити свій бізнес-процес або навіть розділити бізнес.

2. **Правонаступництво у відповідальності.** Компанії, які уникають відповідальності через реорганізацію чи ліквідацію, тепер не зможуть уникнути санкцій. Відповідальність переходить до правонаступників, що посилює принцип невідворотності покарання.

3. **Періодичні штрафні платежі.** Цей інструмент дозволяє АМКУ застосовувати фінансові санкції до компаній, які не виконують своїх зобов'язань, наприклад, перешкоджають розслідуванню.

Очікувані результати

Реформа спрямована на досягнення кількох ключових цілей:

– **Підвищення прозорості та ефективності роботи АМКУ.** Нові механізми дозволять швидше реагувати на порушення.

– **Підтримка економічної стабільності.** Зміни сприятимуть зростанню конкуренції, що стане важливим елементом відновлення економіки.

– **Інтеграція з європейським економічним простором.** Гармонізація законодавства із Директивою 2019/1 є стратегічним кроком на шляху до членства в ЄС.

Висновки. Другий етап реформи конкурентного законодавства України є ключовим елементом у зміцненні ринкової економіки та створенні рівних умов для всіх учасників ринку. Імплементація нових процедур та інструментів сприятиме підвищенню ефективності регулювання та забезпеченню конкурентного середовища, яке відповідає стандартам ЄС.

Література:

1. Антимонопольний комітет України. *Презентація другого етапу реформи конкурентного законодавства*. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://amcu.gov.ua/news/v-amku-prezentuvaly-druhyi-etap-reformy-konkurentnoho-zakonodavstva>
2. Верховна Рада України. *Реформа конкурентного законодавства*. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://www.rada.gov.ua/news/news_kom/252147.html
3. Укрінформ. *Другий етап реформи АМКУ: нові механізми та гарантії*. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3888523-v-ukraini-rozpocinaetsa-drugij-etap-reformi-konkurentnogo-zakonodavstva-amku.html>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-463-7-29>

ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ ІНТЕГРАЦІЇ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ У СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ДО ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ

Зінич Любомир Васильович

кандидат юридичних наук,
докторант кафедри конституційного, міжнародного
та адміністративного права
Прикарпатського національного університету
імені Василя Стефаника
м. Івано-Франківськ, України

У сучасних умовах захист прав інтелектуальної власності – багатопланова проблема. Центральне місце в ній, безперечно, займають питання ефективного правового регулювання, його відповідності європейським стандартам у сфері захисту результатів творчої діяльності. Масштаби проблеми варто оцінювати зважаючи і на високий ступінь поширеності порушень прав інтелектуальної власності у цифровому середовищі і не тільки, і на високий ступінь їх прихованості, що не може не вплинути на законодавство України.

У юридичній науці питанням захисту прав інтелектуальної власності та інтеграції законодавства до стандартів Європейського Союзу присвячено чимало уваги. Наслідком цього є і дублювання окремих положень та ігнорування конкретних аспектів захисту прав